**Palvelusetelimalli/Kylätalkkaritoiminta**

Vanhus ja vammaisneuvosto 22.05.2025 § 5

Vanhus- ja vammaisneuvosto keskustelee kylätalkkaritoiminnasta. Tämän hetkinen tilanne tuodaan kokoukseen puheenjohtajan toimesta.

**Esittelijä** puheenjohtaja

**Päätösehdotus** Vanhus- ja vammaisneuvosto merkitsee tiedoksi saadun selvityksen ja antaa tiedoksi tulevalle neuvostolle..

**Päätös** Päätösehdotuksen mukaisesti.

Helena Repo esitteli toimintaa ja molemmat kylätalkkarit esittäytyivät sekä kertoivat työstään ja sen tarpeellisuudesta.
Toiminnalle on suuri kysyntä ja toiveissa olisi, että työsuhteista tulisi pysyvät.

Vanhus ja vammaisneuvosto 12.08.2025 § 12

Kylätalkkari toiminta on edelleen ajankohtainen ja tarpeellinen koko kunnan alueella. Palaute on ollut positiivista ja sen palveluille on kysyntää enemmän kuin mitä ehtii toteuttamaan. Toiveen on, että joka kylällä olisi oma talkkari jolloin pitkät välimatkat jäisivät pois ja aika olisi käytettävissä palveluille. Palvelu edistäisi vanhusten hyvinvointia ja pidempi aikaista asumista kotona.

**Esittelijä** puheenjohtaja

**Päätösehdotus** Vanhus- ja vammaisneuvosto esittää kunnanhallitukselle, että se selvittäisi toimien vakinaistamista ja laajentamista niin, että joka kylällä olisi oma kylätalkkari.

**Päätös** Päätösehdotuksen mukaisesti seuraavin lisäyksin

1. kunnanhallitus selvittäisi osa-aikaisten talkkareiden palkkaamisen jo olevien lisäksi
2. lisäksi kunnanhallitus selvittäisi ”Digi-talkkarin” toimen perustamista tukemaan vanhusten tietoteknistä osaamista

Kunnanhallitus 26.08.2025 § 243

Vaikuttamistoimielimistä säädetään kuntalain 26 - 28 §:ssä. Hallintosäännön 12 §:n mukaan ne ovat edustamansa väestöryhmän vaikuttamis- ja kuulemiskanavia. Ne eivät ole kuntalain 30 §:ssä tarkoitettuja kunnan toimielimiä, eivätkä siten kunnan viranomaisia. Vaikuttamistoimielimille ei voida hallintosäännöllä antaa toimivaltaa

tehdä hallintopäätöksiä. Ne osallistuvat päätöksentekoon aloitteilla ja lausunnoilla.

**Valmistelijan päätösehdotus**
(hall. joht.)
Kunnanhallitus merkitsee vanhus- ja vammaisneuvoston aloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen hallintopalveluihin valmisteltavaksi 25.11.2025 mennessä.

**Esittelijä** Kunnanjohtaja Pekka Iivari

**Päätösehdotus** Valmistelijan päätösehdotuksen mukaan.

**Päätös** Päätösehdotuksen mukaisesti.

Kunnanhallitus 02.12.2025 § 367

Vanhus- ja vammaisneuvoston aloite on käsitelty ja valmisteltu hallintojohtajan, sivistysjohtajan ja kirjastonhoitajan yhteistyössä.

Siikalatvan kunnan työllisyyspalveluiden toimintasuunnitelma 2026 sisältää kylätalkkaritoiminnan jatkumisen nykyisessä laajuudessa. Aloitteessa esitettyä vanhusten tietoteknisten taitojen kehittämistä on tarkoitus edistää erillisen hankkeen avulla pohjautuen kunnassa todettuihin tarpeisiin ja selvityksiin.

Digi- ja väestötietoviraston (DVV) selvityksen mukaan digitaaliset taidot jakautuvat yli 70-vuotiaiden keskuudessa epätasaisesti. Korkeasti koulutetuista yli 80 prosenttia käyttää sähköistä asiointia itse. Perusasteen koulutetuilla luku on vain 36 prosenttia ja keskiasteen koulutuksen saaneilla 49 prosenttia.

DVV:n selvityksen mukaan Suomessa tavoitellaan sähköisen viranomaisasioinnin ensisijaisuutta. Jotta tavoitteeseen päästäisiin, tarvitaan parempia mahdollisuuksia perusdigitaitojen oppimiseen ja ylläpitämiseen. Tällä hetkellä Siikalatvan kunnan kirjastot tukevat perustaitojen oppimista. Myös kansalaisopisto mahdollistaa digitaitojen kehittämisen eri ikäisille.

DVV:n selvityksen perusteella moni iäkäs kertoo haluavansa oppia digitaitoja, mutta digiin liittyvä sanasto on vierasta, laitteiden valinta vaikeaa ja luottamus omaan oppimiseen horjuu. Usein käy myös niin, että kun oppimisessa on päässyt alkuun, sovellukset muuttuvat.

Tällä hetkellä ns. digituki ei tavoita kaikkia. Tuen saatavuus vaihtelee alueellisesti, ja merkittävä määrä vanhuksia - kuten myös nuorempia - jää digitaalisen asioinnin ulkopuolelle. Moni iäkäs antaa esimerkiksi sähköisen tunnistautumisen välineensä muille, jotta saa asiansa hoidettua.

Valtiovarainministeriön mukaan digitukea on kyllä tarjolla, mutta tuen järjestämiseen ja erityisesti koordinaatioon tarvitaan selkeyttä. Tarvitaan myös toimija, joka kantaa kokonaisuudesta vastuun.

On tärkeää tarkastella ja kehittää myös ikääntyneille tarjottavaa digitaitojen koulutusta ja opastusta.

Hallintojohtaja ja sivistysjohtaja pitävät tärkeänä, että kuntien sivistyspalvelut ottavat kuntalaisia palvelevan erityisvastuun paikallisesta digituen koordinoinnista ja kehittämisestä. Tällöin muun muassa kirjastoissa annettavaa digitukea voidaan vahvistaa esimerkiksi palveluaueiden yhteisten hankeiden kautta.

**Valmistelijan päätösehdotus**
(hall. joht.)
Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle päätettäväksi seuraavaa:
- kylätalkkaritoimintaa jatkuu nykyisessä laajuudessa vuonna 2026,
- sivistyspalvelut vastaa kunnan digituen koordinoinnista ja kehittämisestä,
- perustetaan vanhusten tietoteknisiä taitojen kehittämiseen tähtäävä hanke kunnan hyvinvointipalveluissa vuonna 2026 ja
- kunnanvaltuusto toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

**Esittelijä** Kunnanjohtaja Pekka Iivari

**Päätösehdotus** Valmistelijan päätösehdotuksen mukaan.

**Käsittely:** Keskustelun päätyttyä esittelijä antoi muutetun päätösehdotuksen:
Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle päätettäväksi seuraavaa:
- selvitetään vaihtoehdot laajentaa kylätalkkaritoimintaa neljässä (4) pitäjässä. Selvityksen tavoiteaikataulu on 30.3.2026.
- sivistyspalvelut vastaa kunnan digituen koordinoinnista ja kehittämisestä,
- perustetaan vanhusten tietoteknisiä taitojen kehittämiseen tähtäävä hanke kunnan hyvinvointipalveluissa vuonna 2026 ja
- kunnanvaltuusto toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

**Päätös** Muutetun päätösehdotuksen mukaisesti.

Louet oli läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana klo 16.14-16.21.
Haapalahti poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 16.27.

Kunnanvaltuusto 10.12.2025 § 126

**Päätösehdotus** Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle päätettäväksi seuraavaa:
- selvitetään vaihtoehdot laajentaa kylätalkkaritoimintaa neljässä (4) pitäjässä. Selvityksen tavoiteaikataulu on 30.3.2026.
- sivistyspalvelut vastaa kunnan digituen koordinoinnista ja kehittämisestä,
- perustetaan vanhusten tietoteknisiä taitojen kehittämiseen tähtäävä hanke kunnan hyvinvointipalveluissa vuonna 2026 ja
- kunnanvaltuusto toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

**Päätös** Päätösehdotuksen mukaisesti.

Kunnanhallitus 24.03.2026 § 88

Laaditun selvityksen tarkoituksena kartoitettiin Siikalatvan kunnassa toimivien yhdistysten kiinnostusta, mahdollisuuksia ja resursseja palkata esimerkiksi kylätalkkari.

Tällä hetkellä Siikalatvan kunnan kylätalkkaritoiminnan asiakkaina/kohderyhmänä ovat ikäihmiset tai esim. liikuntarajoitteiset tai sellaiset, jotka eivät lähtökohtaisesti saa muilta apua ja tukea (esimerkiksi sukulaiset asuvat kaukana). Kylätalkkaritoiminta tarkoittaa pienimuotoisia arjen tehtäviä, jotka tukevat asiakasta kotona asumisessa. Kyseessä voi olla esimerkiksi polttopuunkanto, portaiden puhdistus/lumen luonti, kulkuväylän hiekoitus ja television käytön opastus. Kohderyhmään kuuluvat voivat tarvita myös tietoteknistä apua laitteiden ja ohjelmien käytössä.

Yhdistyksille lähetettiin sähköinen kysely. Kysymyksillä kartoitettiin yhdistyksen näkemystä vanhusten tai liikuntarajoitteisten arkea tukeville palveluille pitäjässä sekä sitä, kuinka usein palveluille olisi tarvetta. Sen lisäksi kyselyssä pyrittiin kartoittamaan yhdistysten resursseja palveluiden järjestämiseen, yhdistyksen vastuuhenkilöiden osaamista ja yhdistyksen kiinnostusta kylätalkkaritoiminnan järjestämiseen / kylätalkkarin palkkaamiseen. Vastauksia saapui yhteensä 15 kappaletta.

Vastanneista yhdistyksistä kaksi (2) kertoi olevansa kohtuullisen kiinnostunut kylätalkkarin palkkaamisesta.

Yhteenveto raportista liitteenä.

**Valmistelijan päätösehdotus**
(hall. joht.)
Kunnanhallitus päättää
- että valmistelua jatketaan vaihtoehto 2:n (palvelusetelimalli) mukaisesti,
- evästää viranhaltijoita vaihtoehto 2:n jatkovalmistelussa ja
- viedä raportin kunnanvaltuustolle tiedoksi.

**Esittelijä** Kunnanjohtaja Pekka Iivari

**Päätösehdotus** Valmistelijan päätösehdotuksen mukaan.

**Päätös** Päätösehdotuksen mukaisesti.

Kunnanvaltuusto 07.04.2026 § 22

**Päätösehdotus** Kunnanvaltuusto merkitsee raportin tietoonsa saatetuksi.

**Päätös** Päätösehdotuksen mukaisesti.

Kunnanhallitus 3.11.2026 § 322

Kunnanhallitus on päättänyt 22.6.2026 § 209, että kylätalkkaritoiminta organisoidaan palvelusetelimallilla toimivaksi 1.1.2027 alkaen. Kunnanhallitus on 24.03.2026 § 88 evästänyt viranhaltijoita palvelusetelimallin jatkovalmistelussa.

Kylätalkkaritoiminnan palvelusetelimalli on kuvattu liitteessä.

**Esittelijä** Kunnanjohtaja Pekka Iivari

**Päätösehdotus**

Kunnanhallitus päättää hyväksyä kylätalkkaritoiminnan palvelusetelimallin liitteen mukaisesti.

Lisäksi kunnanhallitus toteaa, että kylätalkkaritoiminta päättyy kunnan organisoimana kunnanhallituksen 28.04.2026 § 143 päätöksen mukaisesti 31.12.2026.

**Päätös**

Päätösehdotuksen mukaisesti seuraavin, liitteeseen tehtävin muutoksin:

Poistetaan lauseet:

- "Kylätalkkaripalvelua ei anneta sellaisiin töihin, jotka kuuluvat kiinteistöhuollon piiriin (esim. asunto-osakeyhtiön hoitovastikkeeseen sisältyvät palvelut)." ja
- "Kylätalkkaripalvelua ei anneta sellaisiin töihin, jotka kuuluvat kiinteistöhuollon piiriin."

Liitteeseen lisätään lause: “Kylätalkkaripalvelua ei anneta sellaisiin töihin, jotka ovat taloyhtiön hoitovastuulla.”